

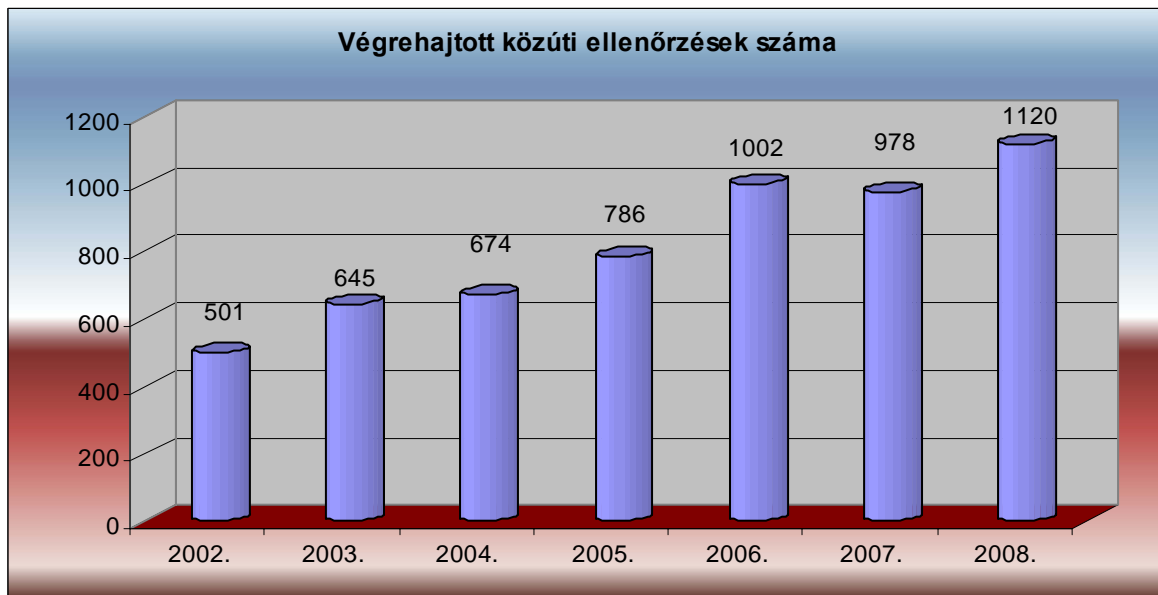
Veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzése 2008-ban

A veszélyes áruk szállítása – jelentőségének növekedésével, összetett kockázati viszonyaival – évek óta egyre preferáltabbá válik az Európai Unió és a magyar döntéshozók előtt. Összefoglalónk a 2008. évi időszak veszélyes áruk közúti szállításának ellenőrzésével valamint az ellenőrzések során tapasztalt szabálytalanságok szankcionálásának tapasztalatait veszi számba.

Közúti szállítmányok ellenőrzése

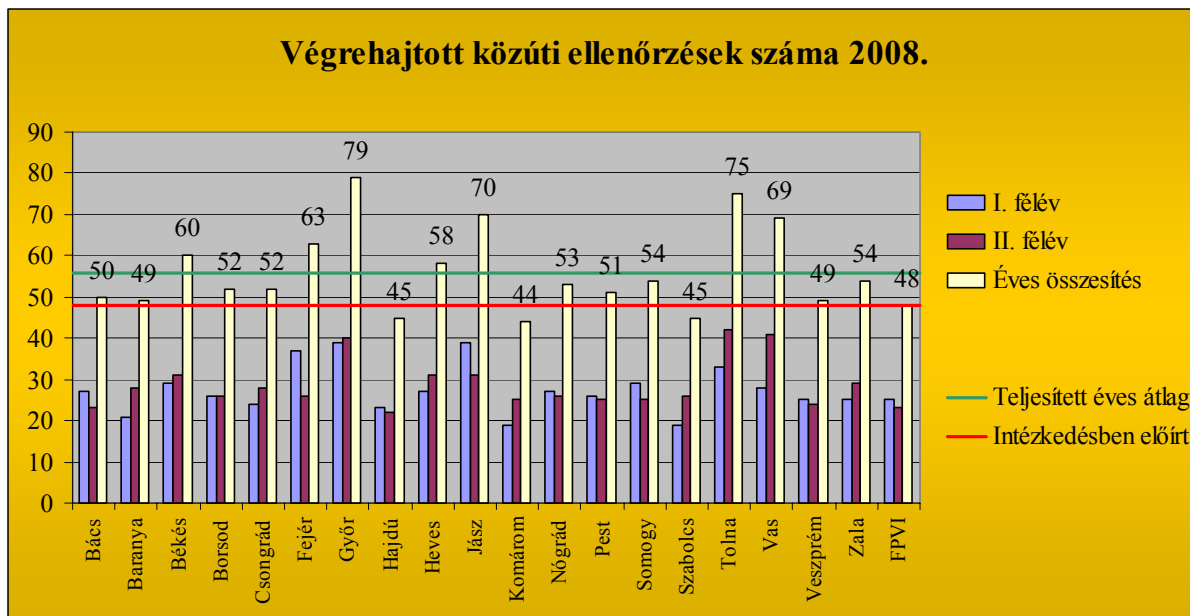
Az OKF területi szervei a 2008. évben a korábbi évekhez hasonlóan – a Nemzeti Közlekedési Hatóság, a rendőrség, illetve a vámhatóság illetékes szervével egyeztetve – folyamatosan tervezték és hajtották végre az ellenőrzéseket.

A szakemberek az elmúlt év során **1120 alkalommal vettek részt közúti ellenőrzésen**, mely a **2007. évhez képest 14,5%-kal volt több**, ami jelentős növekedésnek mondható (*1. számú ábra*). A tervezett és végrehajtott ellenőrzések, az ellenőrzött gépjárművek, a hibák és intézkedések számának megyénkénti megoszlását a tájékoztató *1. számú melléklete* tartalmazza.

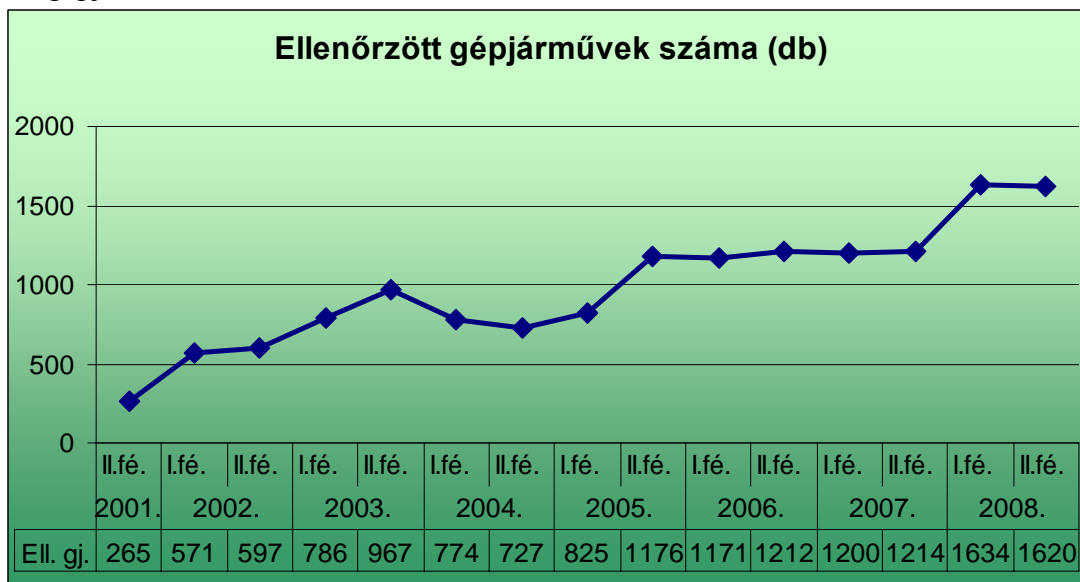
1. ábra

Közúti ellenőrzést legtöbb alkalommal 2008-ban Győr, Tolna, Jász és Vas megyében hajtottak végre, a legkevesebb alkalommal, pedig Hajdú, Komárom és Szabolcs megyében (*2. ábra*) végeztek.

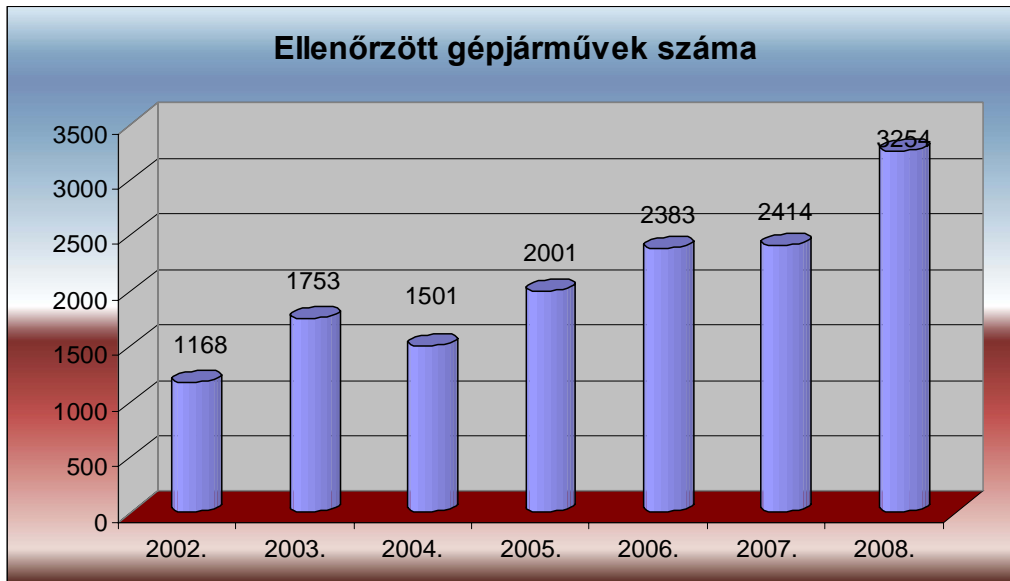

2. ábra

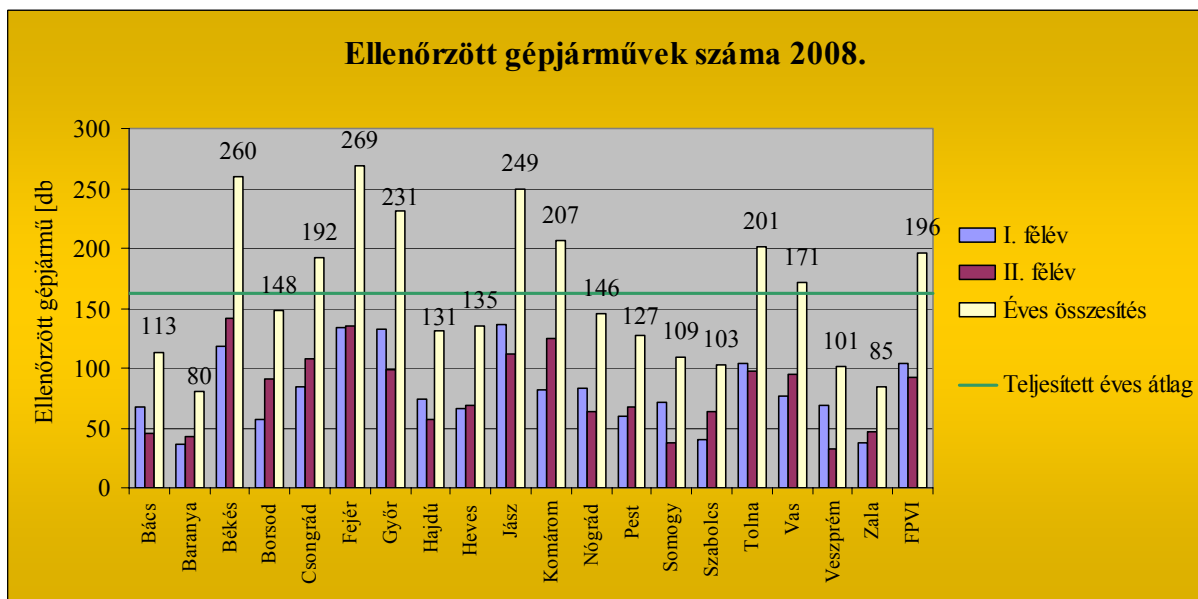
Az ellenőrzési alkalmak számának komoly mértékű növekedése mellett, **az összes ellenőrzött gépjárművek száma** a 2007. évhez (2414 gj.) képest még jelentősebb növekedést, mintegy **35%-os emelkedést** mutat. 2008-ban **3254 db** veszélyes árut szállító gépjárművet ellenőriztek munkatársaink (3-4. ábra), mely a közutak biztonsága szempontjából jelentős mértékűnek tekinthető. Az első félévben 1634, a második félévben 1620 db veszélyes árut szállító gépjármű került ellenőrzésre.

3. ábra

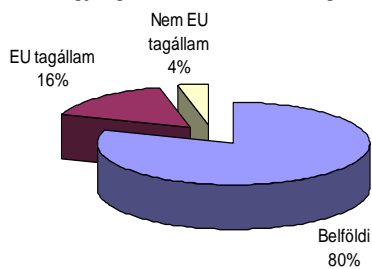
4. ábra

5. ábra

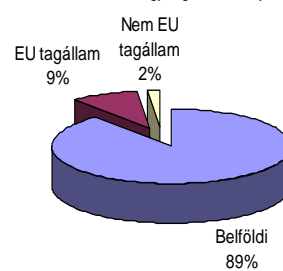
Összességében elmondható, hogy a katasztrófavédelem jelenléte a közutakon a továbbiakban is kiemelkedően fontos feladatot jelent, amely nagymértékben hozzájárul a közlekedés biztonságának növeléséhez. Az elvégzett ellenőrzések száma alapján ez a jelenlét egyre **növekvő tendenciát mutat.**

Szállítóegységek eloszlása nemzetiség szerint

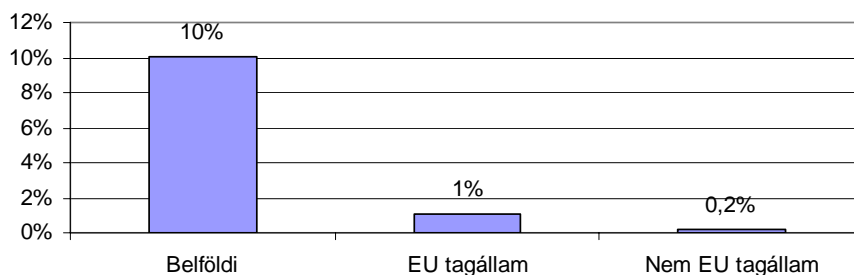
6.a. ábra

Hibás szállítóegységek eloszlása nemzetiség szerint
(az összes hibás szállítóegységhez viszonyítva)

6.b. ábra

Hibás szállítóegységek aránya az összes ellenőrzött szállítóegységhez viszonyítva - nemzetiség szerint

6.c. ábra

Az ellenőrzött 3254 gépjármű közül – melyek nemzetiség szerinti arányát a 6.a. ábra szemlélteti – 367-nél tartak fel szakembereink hiányosságot. Ahogy a 6.c. ábra mutatja, a magyar szállítók 10%-a, a külföldi szállítók 1,2%-a nem felelt meg valamilyen szempontból az előírásoknak. Az elmúlt évekhez képest tehát valamelyest csökkent a tapasztalt hiányosságok száma mind a belföldi, mind a külföldi szállítók körében.

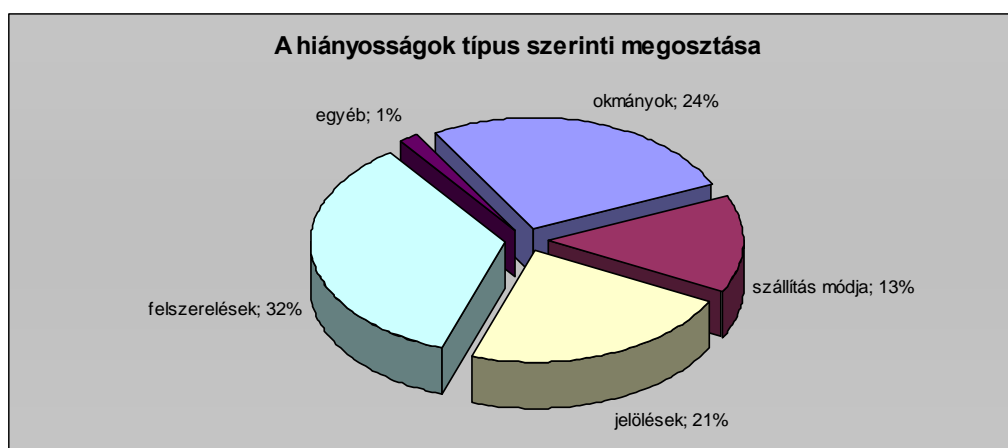
Az ellenőrzési jegyzékek elemzése szerint a nemzetközi fuvarozásban résztvevő nagyobb hazai cégek és vállalatok veszélyes árut szállító járművei az ADR szabályainak és előírásainak többnyire megfelelnek, jelölésük szabályos, kiegészítő felszerelésekkel, tűzvédelmi eszközökkel rendelkeznek.

A 2008. évben tapasztaltak alapján – hasonlóan az előző évhez – a **legtöbb hiányosság a belföldi fuvarozást vállaló kisebb hazai vállalatok, illetve az Európai Unióból származó külföldi cégek gépjárműveinél fordult elő**. Az előző évek tapasztalatához képest némileg változott a hibás szállítások aránya az EU-s és nem EU-s járművek között (6.b. ábra). Ez részben annak is köszönhető, hogy bővült az EU tagállamok száma, viszont a ezzel együtt nem javult számottevően a szabálykövetés hajlandóság, a szállítói morál.

Számos hiányosság volt az ADR 1.1.3.6 bekezdésében szereplő bizonyos mentességi határ alatti mennyiséggel szállítók körében. Ezekben az esetekben a szállítók rendszeresen úgy végezték a szállítást, mintha egyáltalán nem vonatkozna rájuk semmilyen ADR szabály, ami viszont nem felel meg a hatályos jogszabályoknak, így az ilyen esetek jelentős számában a súlyos mulasztások miatt nagy összegű bírság kiszabására került sor.

Az ellenőrzésben résztvevők többféle problémából eredően 860 hibát állapítottak meg. Elmondható, hogy a hibák sokszor halmozottan jelentkeztek, s azok száma az előző időszakokhoz képest gyakorlatilag nem változott. **2008-ban 0,26 hibát** állapítottak meg az ellenőrök egy gépjárműre vetítve.

A **szabálytalan szállítások számának stagnálása** arra vezethető vissza, hogy a közlekedési morál, a szállítói fegyelem ugyan mutat pozitív változást, viszont a növekvő jelenlét a közutakon, a hatékonyság növelő intézkedések, valamint a nem jelölt járművek fokozottabb ellenőrzése előhozza azokat a látens hibákat, hiányosságokat is, amelyek eddig nem kerültek az ellenőrök látókörébe.

7. ábra

Legtöbb hiba

- a fuvarokmányok nem megfelelő vezetése mellett (139 esetben)
- a tűzoltó készülékekkel (93 esetben), valamint
- a rakományrögzítéssel kapcsolatosan (71 esetben) fordult elő.
- De kiemelten kezelendő az írásbeli utasítás hiánya (59 esetben),
- a járművek (68 esetben), illetve
- a küldeménydarabok (45 esetben) nem szabályos jelölése, bárcázása, valamint
- jelentős mértékű a személyi védőfelszerelések hiánya (67 esetben), érvényességi idejének lejárt, vagy
- a figyelmeztető jelzőeszközök működésképtelensége (16 esetben) (8. ábra).

Sajnálatos módon még mindig jelentős azon szállítmányok száma, melyeknél a szabálytalanságok halmozottan jelentkeztek. Több esetben találtak ellenőreink olyan veszélyes árut szállító gépjárművel, mely az ADR egyetlen előírását sem tartotta be. Ezek között egyaránt megtalálható volt mind hazai, mind külföldi gépjármű.

Az ellenőrzésben közreműködő szakembereink 2008. évben 108 esetben figyelmeztették a gépjárművezetőket a feltárt hiányosságokra. Súlyos, illetve halmozott szabálytalanságok esetén bírság kiszabására 302 esetben került sor, 26 esetben szabálysértési feljelentés történt. 29 esetben egyéb hatósági intézkedést kezdeményeztek, 254 esetben a szállítmány feltartóztatására került sor.

Az ellenőrzések eredményei alapján 82 esetben hívták fel írásban a szállító figyelmét a szabálytalanságok megszüntetésére, a hibák kijavítására.

A nem önállóan végzett közúti ellenőrzések általában a közlekedési hatóság (36%) és a rendőrség (38%) munkatársaival közösen történtek. A 2008. évben – a korábbi gyakorlat folytatásaként – a vám- és pénzügyőrséggel (8%) közös ellenőrzésekre is sor került, mely részben a határátkelőhelyeken részben, pedig a mozgó ellenőrző csoport munkatársaival valósult meg. Esetenként a tűzoltóságok munkatársai is bevonásra kerültek az ellenőrzésbe (5%). Egy-egy esetben egyszerre több társhatóság is részt vett a közös ellenőrzéseken.

Dr Vass Gyula t. ezredes főosztályvezető
Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság